Փոստը ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի : – Տարեկան բաժանորդագրութիւն է երկու ես վեց արծաթ Օսմանեան կայսրութիւ՝ թէ՛ մայրաքաղաքիս ես իր արուարձանաց ես թէ՛ գաւառաց համար : –Վեց ես երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կրնդունուի : –Հատը 40 փարայ է, ես կը գտնուի մասնաւորապէս Պահչէ Գարդն Էրամեանո ես գրամեանո Պօղոս ես Քափոր ազայից խանութները : –Յանձնոդեան տուղը 3 դուրուջ է մէկ անգամի համար : Ամէնի ամսեայ կրկնուղի անգամներուն համար :

ՀԱՍՑԷ

Ս.ո Տճօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալատճեան

Կ. Պ ո լ ի ս

Պալըգ–բազար Նաֆիյէ խան վերի յարկ Թիւ 16

ՊՈՒԶԱՆՏ

درعلیه‌ده بالق پازارنده نافعه خانینده اوست قاتده

١٦ نومرولی اوطه‌ده یونج غزته‌سی صاحب امتیازی

همپارسوم آلاجاجیان

ADRESSE

H. S. ALADJADJIAN

Directeur du journal Arménien

PUUNTCH

16 Nafié-Han, Balouk-Pazar 16

CONSTANTINOPLE

Թիւ 2396 — ՇԱԲԱԹ — 1894 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 5

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՋԻ

Բաբերդի առաջնորդական տեղապահն տակաւին մեկնած չէ մայրաքաղաքէս : Վեց ես աւելի ամիսներէ հետէ ընտրուած է. 4–5 ամիսներէ հետէ պատրաստուած են պաշտօնական թուղթը, ես Բաբերդէ 15 լիրա տրուած է ճանապարհի ծախուց համար. բաղում անգամ Բաբերդէ դրուած է թէ՝ ժողովուրդն տեղապահին հոգածութեան պէտք ունի, ես պատշաճ չէ յապաղել տակաւին ես : Սակայն առաջնորդական տեղապահն անխախտ կը մընայ Կ. Պոլսոյ մէջ. կը պահանջէ որ 25 լիրա ալ տրուի կանխիկ. կը պնդէ որ այս կամքը կատարուի : Կ. Պոլսոյ մէջ պարտք ունի եղեր նպարավաճառի, մսավաճառի, ես այլն : Վարդապետ մ'է գա՛յս պահանջողն, գա՛յս առարկողն. անձնասիրութեան ուխտ ու կոչումն ունեցող եկեղեցական մը :

Դրեցինք քանի մը չարաթ յառաջ այս եկեղեցականին ընթացիկ անպատշաճութեան վերայ, ես պատրիարքարանի առաջարկեցինք հրամայել այս վարդապետին՝ որ տակաւին չյապաղի չթափառի ի Կ. Պոլիս : Նոյն առաջարկութիւնը կը կրկնենք այս անդամ ալ :

Եկեղեցականաց այս ընթացքը մեծ դպրութեան տեղի կուտայ : Վերջին ժամանակներս չա՛տ լսուեցան այսպիսի դպրութեան վարմանց անհաճոյ լուրեր : Ցանուն ուղևորական ծախուց՝ 30-40 լիրայի փոխան 200 լիրա պահանջող եկեղեցական տեսնուեցաւ. 15-20 լիրայի տեղ 100 լիրա ուզող եկեղեցական տեսնուեցաւ. տնտեսութեան ես ճշդիւ վճարման համար կանխաւ ապահովութիւններ պահանջել համարձակող եկեղեցական երևեցաւ :

Ս.յսպէս չէին վարուեր եկեղեցականք տակաւին 30-40 տարի յառաջ : Երբ ի պաշտօն կոչուէին կամ ընտրուէին, առանց դրամական խնդիրներ յարուցանելու կկրնէին կուգևորէին՝ ինքնին հոգալով պէտք եղածն :

Ջեմք ուզեր աւելի դրել, ներքին բարեկարգութեանց մեծ պէտք ունիմք : Մեք ըստ արժանւոյն չեմք կատարեր մեր պարտաւորութիւններն : Ներքին բարեկարգութեանց ես ուղղութեան մեծ պէտք ունիմք : Կարգադրութիւնք անհրաժեշտ ես անյապաղ պէտք են՝ ժողովրդեան ես նորա հոգևոր հովուին իրաւունքներն ես պարտաւորութիւնները գծելու որոշելու համար : Անկարելի է որ չցաւիմք, երբ կը նկատեմք որ այսպիսի դիտողութիւններ, առաջարկութիւններ բազմիցս յերեսներ հարկադրող վիճակն կը չարունակի, ես ամենք անխղճաբար կը մեղադրեն զմեզ մեր յեղյեղմանց համար :

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՋԻ

Պուլղարիա. 23 Յունուար 1894. – Հայր, – Դարձով մը բաւական ժամանակէ հետէ ի Պուլղարիա հաստատուած լինելով՝ օգտակար համարեցայ դրել մերթ ընդ մերթ այլ ես այլ ծանօթութիւններ : Ա.յսօր դրելու նիւթ կընտրեմ՝ Պուլղարիոյ մէջ մերայնոց վիճակը, բարոյական՝ կրթական ես այլ տեսակէտով : Ա.յս երկրի մէջ ալ դարեր յառաջ եկած բնակած է Հայոց պաղթականութիւն մը՝ որ այժմ 1250 ընտանիքէ աւելի է : Սոքա ես դործնականապէս հաստատած են թէ՝ Հայն ալ ունի հանճար ես ընդունակութիւն : Յաջողած են կառավարական պաշտօնէից շարքին մէջ ալ բաւական պատուաւոր դիրք մը դրաւել, որ անչուշտ բարոյական մեծ արժէք ունի : Սակայն Պուլղարն ազգային նախապաշարում ունի. ոչ-Պուլղարի մը Պուլղարիոյ մէջ բարձր դիրքից տիրանալն կըգրգռէ իր նախապաշարումն ու չարաչար կերպով կը վիրաւորէ իր ազդային ղգայումն : Նա կուզէ որ իր երկրի մէջ ամէն բան կրէ անպատճառ պուլղարական դրոշմն : Հետևապէս տարակոյս չկայ թէ՝ Պուլղար իշխանութիւնն առթի կըսպասէ ոչ-Պուլղար պաշտօնեայները ճամբելու, ես փոխան նոցա՝ բուն Պուլղարներ հաստատելու : Ա.յսօր մատի վերայ կը հարուին այնպիսի հայեր՝ որք իշխանութեան մօտ համեստ պաշտօնի մը տիրացած են, կարճ խօսքով՝ այսօր հայն ի Պուլղարիա՝ զարգանալու ես յառաջանալու համար արուեստական կամ առևտրական ասպարէզն միայն բաց ունի իր առջև. Թո՛ղ թէ սա՛ ևս իմանդի է ապագային մէջ: Ուրախալի է սակայն ի յայտ բերել ես յիշատակել աստանօր թէ՝ Պուլղարիոյ բովանդակ ծանօթ քաղաքաց մէջ պակաս չեն այնպիսի հայեր՝ որք մեծ անուն, առաջնակարգ դիրք ես համբաւ կը վայելեն առևտրական հրապարակաց վերայ : =Գառնամբ այժմ կրթական կացութեան, զոր անչուշտ քան զամենայն գերը ի վերայ պէտք է դասել : Ինչպէս ի վերև ըսի արդէն, Պուլղար քաղաքականութիւնն, որ ամէն ինչ դոդդես ի քթթել ական պուլղարացնելու ձգտումն ունի, ի հարկէ առաւել խստութեամբ ու յամառութեամբ պիտի ուղէ իր ազդեցութիւն ի գործ դնել դպրոցներու համար : Բաւական տարիներէ ի վեր թէև կառավարութիւնը կը միջամտէր առհասարակ բոլոր դպրոցաց դործերուն, սակայն մինչև մեկ որոշ ատիճան : կառավարական տրոց հաւաքման պահուն իւրաքանչիւր անհատէ ստանալով նաև Դպրոցական Տուրք անուանով տարեկան դումար մը՝ անխտիր բոլոր վարժարանաց կը նպաստէր որոշեալ քանակութեամբ : Կրթական նախարարութենէ կարդեալ տեսուչ մը, զոր իւրաքանչիւր քաղաք գաս գաս պարտի ունենալ, իրաւունք ունէր ուսուցչէ մը պահանջել բարձրագոյն դպրոցի մը դէթ 5 րդ դասարանն աւարտած ըլլալու օրինական վկայագիրն. կը պահանջուէր նմանապէս պուլղարահպատակութիւն՝ ուսուցիչ եղողէն. և երբ ամանք, ղորօրինակ հայերը, կառարկէին թէ՝ «մեք հայքս ափ մը գաղթականութիւն կազմած ըլլալով ի Պուլղարիա՝ չեմք կրնար ունենալ բարձրագոյն դպրոցներ որ ուսուցիչներ պատրաստեն, մեր ուսուցիչք Կ. Պոլսոյ, Կարնոյ և այլ հայաբնակ քաղաքաց կոլմերէն կուգան, » կը պատասխանէր. « Ո՛ր տեղէ ուզեն, թո՛ղ դան, պէտք է որ իրենց հպատակութիւնը փոխեն. չէ՞ որ մեր օրէնք կը պահանջէ որ 6 ամիս չարունակ ի Պուլղարիա հաստատուելք Պուլղարահպատակ համարուին :» = Գալով վարժարանաց հոգաբարձուաց, սոքա ևս կընտրուին ըստ օրինաց Պուլղարիոյ : Դրեթէ երկու տարի յառաջ, ինչպէս բովանդակ աշխարհ իմացաւ, Պուլղար կառավարութիւնն կրթական օրինաց խստութիւնն ցգտգտանակէտն հասցնելով՝ պահանջեց որ բոլոր վարժարանաց աշակերտք՝ 5-6 տարեկանէն սկսեալ՝ միայն Պուլղարերէն ուսանին, և ամէն դասատանդութիւնք, մինչև իսկ կրօնագիտութեան ու պատմութեան դասերը, միայն Պուլղար լեզուաւ աւանդուին, և երբ տղայք չվախցան լինին ու ժամանակ ունենան պարապոյ, յայնժամ իբր հանգաւոր դաս ուսանին ազդային սեպհական լեզուն ևս : Երկար խորհրդակցութիւններէ, չանգիրէ, յաղագութիւններէ և ոչ-Պուլղար հասարակութեանց միարան դիմումներէ ղինի՝ այդ օրէնք անդործադրելի կը մնայ ցարդ : Բօրէ անտի կառավարութիւնն իւր ձեռք քաշելով ոչ-Պուլղար վարժարաններ՝ մինչև մեկ ատիճան թոյլատրած է որ իւրաքանչիւր հասարակութիւն ուզածին պէս կառավարէ իւր վարժարաններն. սակայն դադրեցուցած է դպրոցական տրոց նպաստը. Թերևս այնու կալծեօք և համոզմամբ թէ՝ նիւթական անձկութիւնը պիտի հարկադրէ զմանս իշխանութեան հոլանաւորութիւնը իմնդրել դարձեալ. Այդ՝ ո՛ր ողջամիտ Հայ, որ մի փոքր ժամանակ ի Թուրքիա ապրած և այդ կարի յոյժ բարդաւաճեալ երկրի համ ու հոտըն միանգամ առած է, երջանիկ չհպեր տեղւոյն բնակիչներն և չփութար երկա՛ր երկա՛ր կեանք մաղթել ա՛յն անման և անդուդական վիճակաւին՝ Սուլթան Ա.պտիւլ Համիտ Խանի համար, որ իւր մեծանուն նախորդաց դեղեցիկ օրինակաց քալ հետևող մը ըլլալէ զատ, կը դերազանցէ իսկ զայնս, իւր իմաստութեան՝ չըրջահայեցութեան և բարեսրտութեան առաջնորդութեամբ թողլով որ ի մէջ միլիոնաւոր հպատակաց, հպատակ Հայ հաւատարիմ ազդն ևս իւր սեպհական ուղղութեամբ կառավարէ իւր վարժարանները : Թո՛ղ ուրեմն երկինք օտար երկրէ մ'ևս լսեն արձագանգն հայորդւոյ մը որ տառապուղիս մաղթանաց, որք վասն Թանկագին կենաց Ն. Կ. Վեհափառութեան =Մի քանի խօսք ևս Պուլղարահայն կը հաւատայ որ իշխանութեան յիշեալ կրթական օրէնքը թէև առ այժմ անգործադրելի մնացած է, բայց մեկ օր, այդ օրն ալ շատ ուշ չէ, կարծեմ. – անպատճառ պիտի գործադրուին, Պուլղարահայն ըմբռնած է որ՝ ամէն ժամանակէ աւելի այժմ պարտի հոգ տանիլ Հայ մանկտւոյն ուսման և կրթութեան մեծ ու կենսական գործին համար : Պուլղարահայոց վարժարանաց վերայ առաջիկայ առթիւ գրել կը խոստանամ, քանի մը առաջնակարգ քաղաքներէ սկսեալ, Հայորդի

Սեզոեզ. 25 Յուն. 1894. – Երկու մահեր, – վերջացաղ տարւոյն վերջին եօթնեկին մէջ Սեզոեզցին դառն կոլուստա մը ունեցաւ յանձին Մ. Դրիգոր ազա Խաչտարեանի, որ ոչ միայն գիւղիս ամէնէն տարեւոն էր իւր իննսունամեայ պատկառելի ծերութեամբն, այլ և էր ամենէն նշանաւորագոյնը իւր բարձր դիրքով և տագանդով, և յիշատակելի կարևոր անցեալովն : Երիտասարդական աշխոյժ հասակին մէջ ձեղայիրցի Մկրտիչ Ամիրայի ժամանակ բաղում տարիներ Բաղար-գիւղ դատաւորի մաքսատան վերատեսչի պաշտօն վարած է. Ա.հա իւր այդ տարիքէն սկսեալ՝ անընդհատ գիւղիս անձնուէր ծառայողներէն և բարեբարոյներէն ևս լինելով՝ գիւղացւոյն ևս դնահատուած և համակրանքը վայելած է մինչ իւր կեանց վերջին վայրկեանն. աթոռ և ձայն ունեցած է դրեթէ միշտ թաղական խորհրդոյ պաշտօնէութեան և հոգաբարձութեան մէջ. ընդ երկար վարած է Զորպաճիութեան փոփուկ պաշտօնն, և վճռակիս Առաջնորդ Դեր. Բարթուղիմէոս Սրբազանի եպիսկոպոսացմանէն ի վեր ալ չարունակ վարած է Առաջնորդական-Աթոռակալի պաշտօնն, յորում կը մեռնի իսկ : Մ'իով բանիւ՝ իւր բովանդակ կեանքն անձնուիրաբար մատուցած է ազդային և կառավարական ծառայութեանց. միշտ արթուն, խոհեմ, հաւատարիմ, անաչառ և իրաւասէր հանդիսանալով յայդ ամենայն զանազան պաշտօնս : Ա.հա մի այսպիսի պատուական անձնաւորութիւն դնաց 1893 տարւոյ հետ, թողլով բաղում թոռներէ և թոռնորդիներէ զատ իւր մեծութեան արժանաւոր հօրանձն դաւակ մը, Մեծ. Յովհաննէս էֆէնտի Խաչտարեան, որ արդ կը վարէ դիւղիս Զորպաճիութեան պաշտօնն, Ա.ւելորդ չէ՝ կարծեմ, ատ յիշել որ՝ հանդուցեալն, հակառակ իւր տարիքին, դեռ աչխոյժ և դործունեայ էր, և դեռ ինքն անձամբ կը կարդադրէր և կը տնօրինէր բոլոր ազդային և անձնական դործերն : Ուրեմն ինչո՞ւ ցաւալի չըլլար այսպիսի Մեծ-Հօր կորուստը, ընդ որ արդարև միևնդեռ դիւղացին, մանաւանդ ղգայուն սրտեր, կուլային անմխիթար, ահա նորեկ տարւոյս այս առաջին ամսոյ մեռանիլորդ առաւօտուն Ս. Եկեղեցւոյ ղանդակը տխուր հնչմամբ կը դուժէր այլ կորուստ մի. Ա.ւա՛ղ. մեռած էր տիկին մայր՝ Զաթիկեան մեծանուն գերդաստանի, աշնուազոյն տիկին Մ. Ռեհան, որոյ ուխտուն և հնդամեայ բովանդակ կեանքն դրեթէ ընդ միշտ իդեալ սեռի համար տիպար և օրինակ հանդիսացած է. իւր դովելի կենցաղավարութեամբ և բարեմասնութեամբ իւր այնքան մեծափարթամ ճոխութեանց մէջ չունենալով հանդերձ որ և է եսամոլութիւն, չաղակրատութիւն, անսահման բերան և բամբասող լեզու, պարտաճանաչաբար դիջած է ձեռն կարկառել կարօտին, սրբել թշուառին արտասուքը, դդեցուցանել մերկը, յագեցուցանել անօթին : Մի այնպիսի վսեմ հոգի և ազնիւ համոզում կրած է յինքեան, մինչև այլոց նորանոր ծախուց և անհնարին աւելորդ պճրանաց դռներ բանալու օրինակ չլինելու համար, ինքն միշտ պարզ հագած, իւր բնակարանը պարզ կահաւորած և պարզ կերած խըմած է. Նա մանաւանդ առաւել փայլած է իւր բարեպաշտութեամբ և կրօնական ջերմեռանդութեամբ, որով ունի մեծամեծ յիշատակներ թէ՛ դիւղիս Ս. Եկեղեցւոյ մէջ և այլուր և թէ՛ ի վանօքս, զորս հոգևհանգստեան

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հրատարակություն հայոց

Տարի 1894 ։ — 2 Դեկտեմբեր նոր տոմար ։ — Չոր-Թոթիլ ։ 29 Յունվար

Պատասխան, Նախճաւան և Աւետիս

Պետրոս Վեհապետեան

— Լիլեթիվ և Մարտին (Պատասխան Հոգեժողով Հայոց Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու) Ձեր նամակը ստացանք մեր խմբագրութեան մէջ, եւ ուրախ ենք, որ Ձեր ընտրութիւնը ինկած է մեր թերթի վրայ։ Ձեր ուղարկած գումարը 2000 ֆրանկ ստացանք, եւ ահա Ձեզ կը ղրկենք մեր ստացականը։ Ինչ կը վերաբերի Ձեր հարցերուն, պատասխանենք հետեւեալ կերպով։ Մեր թերթը կը հրատարակուի Պոլսոյ մէջ, եւ ամէն օր։ Ամսական բաժանորդագինը 15 ֆրանկ է, որ կը վճարուի թերթին հետ միասին։ Մեր թերթին տարեկան բաժանորդագինը 300, եւ կամ 1500 ղրշ է։ Ամերիկա ուղարկելու համար մենք կը գործածենք Ամերիկեան Ընկերութեան Փոստային Գրասենեակը։ Ձեր ուղարկած գումարը մենք ստացանք Ամերիկեան Ընկերութեան Փոստային Գրասենեակէն

ցաւ՝ Իշխիպ գաւառակի նախորդ գայմագամ Ալի Բասիխ էֆէնտի, -Ուլայի երկրորդ աստիճան՝ Մէջթէպլը Հուգուդիի (իրաւաբանական վարժարան) անօրէն Բեհաղիմ էֆէնտիի, - Սանիյէ Միւթէմայիղի աստիճան՝ Տիարպէքիրի Իտարէի ժողովոյ դվխաւոր քարտուղարի օգնական Թալաթ, և նոյն ժողովոյ անդամ Գաղաղեան Յովսէփ էֆէնտիներու, - Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Պաղտատի Իտարէի ժողովոյ դվխաւոր քարտուղար Ապտ իւլ Բաղզիդ, Տիարպէքիրի վերաքննութեան դատարանի դվխաւոր քարտուղար Ապտ իւլ Դաաէր և Ասորի հոգեմէականներէ Բուժման Իլեաս էֆէնտիներու, - Երկրորդ աստիճանի Մէճիտիյէ պատուանշան պետական խորհրդոյ անդամներէն Նուրէտտին էֆէնտիի, և Ատանայի երևելիներէն ու Իտարէի ժողովոյ անդամներէն Ապտ իւլ Դաաէր էֆէնտիի, - Երրորդ աստիճանի Մէճիտիյէ՝ Տիարպէքիրի տոմարակալ Սապիհ էֆէնտիի, - Զորրորդ աստիճանի Մէճիտիյէ՝ ի Պրուսա նշանաւոր մետաքսավաճառ Գեորգեան Պայի և նորա եղբայր Բաֆայէլի, որ ի Պրուսա չերամաբուծութեան արուեստին զարգացման ծառայած են, - Ատանայի նահանգի Մէջլիսպէճը կարգեցեալ Պասրայի Մէջլիսպէճը Ղալիպ պէյ-Պասրայի Մէջլիսպէճը անուանեցեալ՝ նոյն նահանգի նախկին Մէջլիսպէճը Ապտ իւլ Լաթիֆ էֆէնտի, - Զորրորդ աստիճանի Մէճիտիյէ՝ Ամասիոյ Թապուր-աղասը Մէհմէտ պէյի և Լաոիկի Գայմագամ Իպրահիմ Ֆէհմի էֆէնտիի, և հինգերորդ աստիճանի՝ ոսոիկան Շէրիֆ և Իպրահիմ աղայից, որք վաստակաւորութեամբ և քաջութեամբ վարուած են ազաղակաց ձերբակալման գործի մէջ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

= Հապէշոյ արքային դեսպանութիւն մը պիտի հաստատէ ի Պետրոպուրկ և ի Փարիզ։

= Աւստրիոյ կայսերդահակալութեան 50 դ. տարեդարձի հանդէսը պիտի կատարուի 1898 ին։

= Ի Վէրօնա և Ղրիակայքն (Իտալիա) ուժգին դետնաշարժ պատահեր է։

= Եգիպտոսի խոհիվը բարձրացուցեր է՝ բազում սպայից աստիճաններն։

= Դաղղիոյ նախագահն առաջին աստիճանի Լէժիոն ա'Ոնէօր պատուանշան ընծայեց՝ Ռուսիոյ Էլչիմից նախարար Պ. Վլիմիր։

= Անգղիոյ Թագուհւոյն եօթնամեայ Թոռն Վիքթորիա Լիխանուհին ձիէ ինկեր է, և երկիւղալի վիճակի մէջ կը գտնուի։

= Եգիպտոսի Լիխանութիւնն անցեալ տարի 10 միլիոն 300000 լիրա մուտք, և 9 միլիոն 600000 լիրա ելք ունեցեր է։

= Հապէշոյ արքային առաջարկեր է Ռուսիոյ՝ քանի մը հապէշ երիտասարդ ի Ռուսիա ընդունիլ ուսման համար։

= Ռուսիոյ կայսրն՝ ղինքը դարմանող տոքթոր Զախարինի բարձրաստիճան պատուանշան մը և 60000 րուպլի տուեր է։

= Դաղղիոյ Ակադեմիոյ անդամներէն Պ. Մազսիմ Տիւգան՝ որ ժամանակէ մը ի վեր օդափոխութեան համար Պատէն-Պատէնի Ջերմուկները կը դանուէր, - մեռեր է։

= Սերպիոյ Սվօպոտա լրագրի պատճառներն միամեայ բանտարկութեան դատապարտեցաւ՝ ընդհանուր դատախազի մը դէմ նախատանաց յօդուածի մը պատճառաւ։

= Ընդ մէջ Ռուսիոյ և Գերմանիոյ կառավարութեանց՝ առևտրական և մաքսային դաշնադրութիւն մը հաստատուեցաւ վերջապէս, երկու կողմանց ալ գոհացուցիչ։

= Յունաստանի կառավարութիւնն տակաւին զբաղուել է երկրագործական խնդրով, Կաչխատի կարեւոր միջոցներ հայթայթել՝ պարտատէրները գոհացունելու, և իւր երկրմուտքն հաստատելու համար։

= Պետրոպուրկէ կը գրեն թէ՝ 20 միլիոն րուպլի դրամագլխով ծովային ընկերութիւն մը կազմուեցաւ, ընդ մէջ Ռուսիոյ և Ամերիկայի առևտրական յարաբերութիւնները բարեկարգելու և ընդարձակելու նպատակաւ։

= Գերմանիոյ կայսրն ամսոյս 8ին Վիլհելմհաֆէն կերթայ՝ Բէօնիկ Կիյեօմ անուն պրահատորին չինուելիան, և իւր ի ծովային վինուորութիւն մտից 25 դ տարեդարձի հանդիսից ներկայ գըտնուելու համար։

= Դաղղիոյ Լիօն քաղաքի մէջ ի մօտոյ արուեստահանդէս մը կը բացուի։ Զինական մետաքսեղէնք ալ ի տես պիտի դրուին, և կառավարութիւնը մաքս չպիտի առնու այդ մետաքսեղէններէն։

= Ռուսիոյ Պուրօնդա դիւղաքաղաքի մէջ Բէթրօվգայա անուն հարուստ այրի կինոջ մը տունը մտնելով գողեր, պղինձ՝ նպատ երկու սպասուհին, հիւր կին մը և դռնապանն սպաններ են, բայց իրենք ալ բռնուելր են գողնը (7000 րուպլի) բաժնելու ատեն։

= Գերմանիոյ երեսփոխանական ընտրութեանց քննիչ յանձնաժողովն անվաւեր համարեր է՝ Պիլմարդ Իչհանի որդի Հերպերթ կոմսի ընտրութիւնն, և պահանջեր է քննել՝ ընտրողաց վերայ կռնակն ի նպատ տէրի ունեցած բռնութիւնն։

= Պելճիոյ Անվերս քաղաքն՝ անդղիական զօրաց դէմ 1812 ին պաշտպանող գաղղիական զօրաց ի յիշատակ կառուցեալ արձանին բացման հանդէսը պիտի կատարուի ի մօտոյ, և հաւանական է որ Գաղղիոյ նախագահն ներկայ դըտնուի ըստ հրաւիրանաց Պելճիոյ։

= Պաթումէ ի Տփղիս ուղևորեալ շոգեկառաց կարաւան մը ուրիշ կարաւանի մը ընդհարեր, երկու կողմանէ 10 կառք ջարդակոտոր եղեր, ուղևորներէ և գործակալներէ 20 հոգի մեռեր, և 20 ն ալ վիրաւորուեր են։

= Դաղղիոյ կառավարութիւնն՝ Հանրի Ժիքառի կտակած մեծագումար դրամէն 100000 ֆրանք տուեր է Ալիանս Ֆրանսէզ անուն ընկերութեան, որոյ նպատակն՝ ինչպէս յայտնի է՝ Ալճերիոյ մէջ գաղղիական լեզուն ընդհանրացընել, վարժարաններ բանալով և կարօտ վարժարանաց նպաստելով։

= Սպանիոյ և Մարոքի խընդիրն դիմի դեռ բոլորովին կարդադրուած չէ։ Մարոքի կառավարութիւնն կընդունի Սպանիոյ առաջարկութիւնները, բայց ինչ ինչ թէութեամբ, որոյ պատճառաւ կը կարծուի թէ՝ նոր դժուարութիւնք պիտի ծագին։ Նախորդ ամսոյ 19 ին, Մարոքի վերահսկեալն ներկայացեր է ոպանիական դեսպանին, վերահսկեան՝ պալատան բակին մէջ ձիու վերայ հեծեալ՝ ընդունելր է զդեսպանն, և ինքն՝ սովորութեան հակառակ՝ խօսելով ըսեր է թէ ի բացակայութեան իւր կնճռոտեր են դործերն, և խոստացեր է ամենախիտ պատիժներ տնօրինել Սպանիոյ և Մարոքի կառավարութեանց բարեկամական յարաբերութիւնները խանդարող ցեղերու համար։

= Պուլղարիոյ Գօսթանցա կամ Բէօսթէնիլ դիւղաքաղաքի ընդհանուր դատախազն՝ իբրև բոլորովին առասպել կը հերքէ կնոջ մը վերոյին հետ արձակ համարձակ անհամեստ յարաբերութեան մէջ գտնուելու դիտմամբ ազգիկն սպաննել, յօշատել, խորովել և ապա իւր բռնուելուն լուրն, որոյ առաջին հրատարակիչն եղած է Սվօպոտա պուլղար լրագիրն, և զոր այլոց հետ հրատարակեցինք մեք ալ նախորդ թերթով։

Փունջի հետ բաժանորդութենէ հաշիւ ունեցողներէ կը խնդրուի վճարել անյապաղ, և հրապարակաւ ազդարարութեանց հարկ չթողուլ։

ԱՅԼԵՒ ԱՅԼ

×× Ախորժակ, - երբ ջերմ ունեցող հիւանդութեան մը են թարկուի մարդ՝ ախորժակը կը դադրի, և երբ հիւանդութիւնն անհետանայ՝ կը վերաբացուի ախորժակն։ Բայց ուրիշ անդամներ ալ անախորժութիւն կը պատահի առանց ջերմ ունենալու։ Այս պարագային մէջ մեկ քանի օր թեթև լուծողական մ'առնելով մարդ՝ կըսկսի կերածին համն առնել։ Շատ անդամ ալ ստամոքսը ծոյլ և տկար վիճակ մը կունենայ. լեզուն մաքուր է, բայց բան մ'ուտել չուզեր։ Այս ատեն թեթև լուծողական մը դործածելով հանդերձ, պէտք է զօրացուցիչ դեղեր առնել. զօրօրինակ՝ ենգիպիզիօն տր ժանևիան կամ ենգիպիզիօն տր գուասիա անարատ, և ընտիր գինի։ Շատեր վշտի կամ չափազանց աշխատութեան պատճառաւ կը խանդարեն իրենց ախորժակը, կա'մ նուազ ուտելով կա'մ անկանոն ուտելով և կա'մ անօթի մնալով։ Այդ պարագային մէջ ալ պէտք է ստիպել ստամոքսը որ կանոնաւորապէս որոշեալ ժամու մէջ ուտէ. դառն ըմպելի մ'առնուլ և պնդութենէ դգուշանալու համար լոյծ պահել փորոտիքը։ Բացայայտ է թէ մեր այս ըսածներըս թերթև վիճակայ համար են, ինչպէս յառաջադոյն ալ ըսինք։ Մանր հիւանդութեանց պատճառաւ կորուսեալ ախորժակն՝ հիւանդութեան անհետացմամբ միայն կը վերաբացուի։ Ախորժակի բացակայութիւնը շատ անգամ մեծ պատճառ մ'է, որով հիւանդութիւն մը բժշկելու նեղութիւն կունենայ մարդ։ Ասոնք են շատ հիւանդներ իրենց պատուիրակ ստամոքսին չխրելով պէտք եղած դեղերնին պակսեցընել։ Հիւանդապահ ամենք այնքան կը հասկնան թէ իրենց պատուիրակ կերակուրները պիտի չկարենան ուտել, վասն զի չեն ախորժիր անոնցմէ. բայց երբէք հիւանդը քիչ մը հասատատակամութիւն ունենան և փափկութիւնը մեկ կողմ թողուն, չուտով պիտի հասնուին թէ անկարելի չէ յաղթել իրենց տհաճութեան։ Այսպիսի հիւանդապահ, մանաւանդ ապաքինելոց հարկ անհրաժեշտ է կանոնաւոր և կատարեալ ճաշէրը պէտք չէ ըսպասել որ ախորժակը կամ ուտելու պէտքը գայի ընէ ինքզինքն, որպէս զի ճաշի սկսի. ո'չ, այդպիսեաւ կարելի է որ ամբողջ օրուան մէջ բան չուտուի։ Այո՛ եղանակ մը, որով ենթակայն ուժ չկնայով հանդերձ նոր այժեր ալ կըստանայ։ Աւելի կամ նուազ անդադար ուտելիքներու կամ խմելիքներու տեսակներ պատրաստ ունենալ. ինչպէս՝ մի պաղ ջուր (չատ եփած). խորովեալ մի նիւթ. թարմ հաւկիթ մը, թարմ կարագով պատած հացի չերտիկ մը. բանդակ (բէչել), չերտ մը շօքոլաչ. ընտիր պանիր, հացով պուռւղ, եփած խնձոր մը, փափկասուն և յոյժ տկար ապաքինելոց համար յուսացուածքն ուելի օգտակար կընայ ըլլալ այս եղանակը. վասն զի որչափ ալ ախորժակը կամ ուտելու պէտքը վգ

.ը կը մեղադրեին չատ մը մանր առևտուրներով ալ զբաղելուն համար, որք դոյզն չահ մը կը բերէին և սակայն չատ մեծամեծ վնասուց պատճառ կը լինէին. Բայց այս դանդաղ ղբաղմունքն՝ Թիւրատ սակայն ժրաջան ընտանեաց աչխատութիւն մը ճարելու համար էին, և իր համաղսմն այն էր թէ այսպէս միայն կրնայ բարւոքել նոցա վիճակն. երենց ապրուստը հայթայթելու անկարող ալրմէվկաց ի ծածուկ ձեռնտու կը դանուէր, և անանկայակալ վաճառականներն անպատուութենէ կազատէր՝ առանց ինքզինքն յայտնելու մեծագումար նպաստներ ընելով. Միայն չէայլը չէին յաջողեր այս չնորհայ արժանանալ, վասն զի ամենակարևոր յատկութիւն կը համարէր անտեսադիտութիւնն ու անդուլ աչխատասիրութիւնը. Տան և հինգ տարիէ ի վեր ամուսնոյն հետ սերտ սիրով կը կենակցէր, զոր ո՛չ գեղեցկութեան և ո՛չ ընչից համար ընտրած էր, զի կինը դրեթէ բոլորովին զուրկ էր այդ յատկութիւններէն. այլ անոր բարեսրտութեան, համեստութեան և ուրիշ առաքինութեանց համար՝ որք իրեն առվէ մեծ օժիտ մ'էին, Բարեբարոյ ծերունին այնչափ սգաց ամուսնոյն մահուան վերայ՝ որ այլ ևս բնաւ ամուսնանալ չուղեց. Բոլոր զաւակներէն, որք մտատաղ հասակի մէջ մեռած էին, միայն Լուդովիկոս սղջ մնացած էր, որ այն ատեն 20 տարեկան էր և հօրն կերպարանքն ունէր: Սա՝ առոյգ, գեղեցիկ, ձևերուն և չարժմանց մէջ բարեկիրթ, և աղնիւ յատկութեանց տէր լինելով, դինքը տեսնողներուն սիրելի լինելէ զատ՝ իր հօր միակ ուրախութիւնն էր. Անդրիա գնացած էր՝ անդ գործեր տեսնելու և վաճառականական ուսումն կատարելագործելու համար: Հայրն ամէն օր նորա վերադարձին կըսպասէր:

Մրրկալից աւուր մը իրիկունը, երբ Պ. Ալբմար, իւր համաբակալին՝ Պ. Վօլմիթի հետ, որ իւր մանկութեան ալ ընկերն էր, -կը ծխէր, սուրճ կը խմէր ու Լուդովիկոյ վերադարձին առթիւ կատարուելիք հանդիսի մը նախապատրաստութեան վերայ կը խօսէր կլխորհրդակցէր, -թղթաթերը ներս մտաւ և նամակի ծրար մը յանձնեց: Պ. Ալբմար հետզհետէ կարդաց, և երբ առնոյմէ մին՝ որ աճապարանօք կընքըուած էր, աչքէ անցուց, երեսին գոյնը նետուեց: Համարակալը տակմամբ հարցուց. «Ո՛հ, տէ՛ր իմ, ինչ ունիք:» - «Դո՛ւ կարդա՛» ըսաւ Պ. Ալբմար, նամակն անոր երկնցնելով: Այս ըսելով բարի ծերունին՝ Թիկնաթոռին վերայ լինկաւ մնաց՝ ի խորոյ հառաչելով և աչերն դէպ ի երկինք վերցնելով: Պ. Վօլմիթ նամակն աչքէ անցընելով, տեսաւ որ Համպուրկի թղթակիցն կը ծանուցանէր նաւու մը խորտակիլն: Ու այս՝ ճիշդ այն նաւն էր, որով պիտի վերադառնար Լուդովիկոս: Վօլմիթ թէև գուժին վերայ սըրտմկոյաւ, բայց չանաչ ոգևորել բարեկամը, նկատել տալով անոր՝ նամակը կը ծանուցանէր թէ բաղումք ազատած են նաւաբեկութենէն, թէ կարելի է որ Լուդովիկոս ալ նոցա մէջ կը գտնուի, և թէ՝ վերջապէս կարելի է որ իւր գործերովը ցայնժամ Անգղիայէ եղած չէ: - «Թերթ մը կը կարծեմ ես ալ, ըսաւ Պ. Ալբմար, բայց կըվախնամ թէ զայն մեռեալ ալիսի տեսնեմ: Ես այժմ ամէն բան կխմանամ:» Այս ըսելով՝ ղանդակն հնչեցուց և հրամայեց ծառայից միոյն երթալ Թղթատունը ազաչել վերատեսչին, որ սուրհանդակ մը ղրկէ ի բնեն, որոյ միջոցաւ կուզէր նամակ մը ղրկել ի Համպուրկ: Պ. Ալբմար նամակն դրելու առեն՝ Վօլմիթ և միւս պաշտօնակալք տեղւոյն գլխաւոր վաճառականաց դնացին հանդիպելու համար թէ նաւուն վերայ բան մը դիտէն, Լուր բերին թէ նաւաբեկութիւնն ատյդ է, բայց 11 հոգի ազատած են, որոց մէջ կը դտնուի իւր ծառայովը հանդերձ երիտասարդ մը՝ անունն անծանօթ, Ալբմար այս լուրն վերայ սակաւ ինչ սիրտ առաւ, բայց դարձեալ անհամբերութեամբ սպրհանդաղակին դալուն կըսպասէր. և եթէ իւր աստուածապաշտութիւնը չըբաւեր, պիտի ընկճէր այնչափ մըտատանջութեանց ու յուսոց ներքև. Համայն քաղաքացիք՝ որք կը սիրէին Լուդովիկոս՝ անհամբեր լսելու կըսպասէին. Վերջապէս նամակին պատասխանն եկաւ, և վաճառականն լսելու որ արդարև Լուդովիկոս այն նաւուն մէջ է եղեր, բայց ո՛չ ազատելոց մէջ: - «Եղբկին կամք քո Տէ՛ր, քո անօրինութիւնդ բարի է» դոչեց դժբաղդ ծերունին՝ գլուխն եկած թշուառութիւնն հասկնալով. Այնուհետև խուսն քաչուելու՝ մերժելով մերձաւորաց միսիթարութիւններն իսկ և աղօթիւք միայն միսիթարուիլ ուղելով:

Բ.

Բօթալից նամակին գալէն քանի մը օր ետքը, նաւաբեկութեան վերայ տեղեկութիւններ տալու համար ծեր նաւապետ մը կերթայ Պ. Ալբմարի տունը: - «Այնպիսի փոթորիկ մը բռնուեցանք, կըսէ, զոր կենացս մէջ բնաւ տեսած չէի: Մրրիկն՝ արևը մայրը մտնելէն քանի մը վայրկեան ետքը սկսաւ, և նաւն հողմին անդիմադրելի բռնութեան չկրնալով տալ՝ խոտորեցաւ ընթացքէն. գիշերն այն ատիճան մթագնեցաւ որ երկու քայլ անդին գտնուած առարկայ մը աննչմարելի էր: Բոլոր գիշերն ալեաց խաղալիկ մնալէ ետքը՝ առաւօտեան ժամը երկուքին ցնդումի մը գգայինք նաւուն մէջ, որ զմեզ ի ծովերը մղեց, և ահեղ չառաչմանէ մը հասկըցանք որ նաւը խրած էր ի ցամաք: Ի նոին պահու ալիք ամէն կողմէ պաշարեցին նաւն՝ որ քանի մը վայրկեան ետքը կատր կատր եղաւ: Ղեկավարն, եօթն նաւաստիք, երկու ուղևորք և ես ժայռերու վերայ նետուելով ազատեցանք, բայց նաւապետն ու մնացեալք ծովակուլ եղան: Շատ ցաւ պիտ ընէք ձեր օրգանն վերայ, վասն զի բարի էր նա և վեհանձն: Ամենքս ալ սիրալիր յօժարութեամբ մեր կեանքը պիտի պահէինք՝ զայն ազատելու համար, բայց այդպիսի բան մը մտածելու ժամանակ անգամ չունեցանք: Միտքս կուգայ որ՝ նաւաբեկութեան իրիկունը նաւուն ատիտակամածին վրայ տեսայ պինքն, ո՛ւր նստարանի մը վրայ բազմած՝ նամակ կը կարդար. քովը ալ կարմիր թղթապանակ մը կար: Այնուհետև ո՛չ ևս տեսայ պինքն. նաւուն բեկորներուն մէջ թղթապանակը միայն գտայ, և ահաւասիկ ձեզ բերի, մտածելով թէ թերևս կարևոր դրութիւններ կը պարունակէ: » Պ. Ալբմար առաւ բացաւ թղթապանակն, և առ որդին գրած բոլոր նամակներն մէջէն գտաւ: - « Ո՛հ, խե՛ղճ Լուդովիկոս, թշուա՛ռ որդեակս, հեգնեկեց, խանդաղատանաց արտասր հեղլով, բոլոր ղրկած նամակներս խնամով պահած և ըստ իմ հրամանի չաճախ բացած կարդացած է: » - Լացէ՛ք, պարո՛ն, ըսաւ Ծեր նաւաստին, ձեր որդին արժանի է ողբոց, ես կուղէի որ այս պահուն ձեր քովն լինէր նա և իրեն տեղ ես ծովուն չափսին լինէի, վասն զի նա կրնար աչխարհի օգտակար ըլլալ, մինչդեռ ես բնաւ անօգուտ եմ: Նաւաբեկութեան հետևեալ օրն մերկ ժայռի մը վերայ գտանք զմեզ ամէն կողմէ ալեօք չրջապատեալ, ուր նօթուքենէ ու ծարաւէ պիտի մեռնէինք, որովհետև քանի մը խեցեմորթէ և ժայռին պատառուածոց մէջ հաւաքուած սակաւ ինչ անձրևի ջրէն զատ ոչինչ չկար: Վայրկենէ վայրկեան մահուան կըսպասէինք, բայց Աստուած նաւ մը ղրկեց մեզ այն պահուն՝ որ զմեզ առաւ տարաւ ի Համպուրկ՝ նաւուն կարստեան լրոյն հետ: » - Պ. Ալբմար թղթասպանակէն դրամատոմս մը հանեց ու ըսաւ ծերունւոյն. « Ա՛ռ ի վարձատրութիւն բարեսրտութեանդ և առ որդիս սիրոյդ: Գանձապահս թո՛ղ մեսաղեայ դրամի վերածէ զայդ, և կը յորդորեմ զքեզ որ չահու տաս՝ կենացդ վերջին աւուրց մէջ մխիթարուելու համար: »

Նաւաստին՝ այս ճոխ պարգևին վերայ սքանչացած՝ չնորհակալ եղաւ Աստուծոյ և Պ. Ալբմարի ու բաժնուեցաւ: Լուդովիկոսի մահն այնչափ տպաւորութիւն ըրաւ նորա հօր վերայ, որ խեղճին առողջութիւնն օր ըստ օրէ կը վատանայր: Կիրակի առաւօտ մը եկեղեցւոյն մէջ ջերմեռանդօրէն աղօթելէ զինի երբ տուն դարձաւ, սովորականէն աւելի անհանգստութիւն զգայ, և հագուստներն հանելու ժամանակ չունենալով՝ լքեալ, ուժաթափ թիկնաթոռին վերայ ինկաւ: Պ. Վօլմիթ, որ միշտ տիրոջն հետ էր, զովը կեցաւ այն պահուն, յուսալով որ ընդ հուսկ ինքզինքը կը դանէ: - Սիրեցեա՛լդ իմ Վօլմիթ, ըսաւ Ալբմար, ես այս կենաց վերայ բնաւ յոյս չեմ դներ. ուրիշ աւելի գեղեցիկ յոյսեր ծնունդ առնուլ կըսկսին սրտիս մէջ: Ես ուրիշ աչխարհի մը մէջ պիտի գտնուիմ այլ ևս. կենաց հացն առի այսօր, ուստի և պատրաստ եմ այս կեանքէն բաժնուելու. պարտիմ ուրեմն այժմ գործերս կարգադրել. անցիր գրասեղանիս գլուխն և իմ վերջին հրամաններս ի գիր ա՛ռ. յետոյ թող նոտարն ու վիպք ևս ստորագրեն: Այս բաղում հարստութիւնք, որովք հաճեցաւ Աստուած զիս ընծայել՝ ազգականաց բաժին պիտի մնան. թէև մեծաւոր չէ նոցա ազգականութիւնը՝ բայց ստացուածոց մեծագոյն մասը պիտի վայելեն, սա՛ պայմանաւ որ, իրենք խնամով գործածեն և տպա իրենց որդիք ալ վայելեն. այսու ամենայնիւ կուզեմ որ եթէ ապագային մէջ այս վերջիններն բարի հանգամանաց տէր չըլլան, թանգ մ'անգամ բաժին չունենան: Սիրեցեա՛լդ իմ Վօլմիթ, թէ՛ զմեզ և թէ՛ բոլոր հաւատարիմ պաշտօնակալներս, որք օգնեցիք իմ հարստութեանս ամման՝ պիտի վարձատրեմ լիովին: Ազգականներն ու վարժարաններն ալ անմոռաց չմնան. Գրէ՛, Վօ՛լմիթ, սոյն տողերը չուտով գրէ. լնձ այնպէս կը թուի թէ միսյն քանի մը վայրկեան կեանքս մնաց: » - Յանկարծ կանգ առաւ « Տէրը զիս առ ինքն կը կոչէ, յարեց, և կուզէ ինքն ատարել ի՛նչ որ ես անձամբ լմնցնելու ժամանակ չունիմ: » Այս ըսելէն ետքը լռեց, և քանի մը վայրկեան լռելեայն աղօթելէ ետքը՝ ձայն բառնալով ըսաւ. « Ընդունէ զիս, Տէ՛ր, քո ծոցդ և տար միացուր անոնց հետ, զոր կորուսած եմ: » Այնուհետև աւանդեց հոգին առանց ցնցման և ցաւոց: Վօլմիթ ազգականներէն տանը մէջ գտնուողք վազեցին, և ամէն ոք սարսափելով անձայն մնաց, տեսնելով վնա թիկնաթոռին վերայ, գլուխն իր բազմէն կրծոց վերայ դրած և զբաւեալի կենաց: Հանգուցեալն պատկառելի դէմքը կատարեալ տագնապ մը կը յայտնէր. Վօլմիթ ու ծառայքն ալ անոր կատարելի բարեսրտութիւնն ու ազնուութիւնն, որովք վաստակ էր իւր կենաց մէջ: Ներկայք լուռ ու մունջ՝ ձեռնուընին իրար կցած՝ կանգնած էին, առ որս ըսաւ Վօլմիթ. « Իւր աչխատութիւնն այս աչխարհս վերայ պատուով լրացնելէ զինի, գնաց երկինք, իւր առաքինութեանց պըսակն ընդունելու. »

Մնացեալն՝ յաջորդով

ԿԻՆՆ ԻԲՐԵՒ ԱՄՈՒՍԻՆ

Հեղինակ՝ ԲՐՕՋ. ՀԻՒՄԱՆ ԳԼԻՆԹԼԻ

Թարգմանեց Գևոմանեռեան Մ. Կ. ՆԱՋԻԿԵԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գլ. Ա. Կնոջ իրեն բնական խոհ՝ առն հանդիպակաս եւ հոգեկան հետևանք. — Գլ. Բ. Գաղափարներ պատուոյ մէջ կնոջ ըմբռնելութեան եւ անոնց ծագումն առնելու մասին. պատասխանատուութիւն՝ կնոջ՝ իբրեւ ամուսնի. — Գլ. Գ. Ամուսնութիւն: — Գլ. Դ. Նախապատրաստութիւն՝ կնոջ՝ իբրեւ ամուսնի ունենալի կոչման: 1. Մտաւորական եւ բարոյական նախապատրաստութիւն: 2. Մարմնական նախապատրաստութիւն:

Գլ. Ե. Ամուսնի. — Ա. Տիպերի նկատմամբ. Ցոյցերը. Ծիւնը, տարերքի եւ ծննդապարագրին. Տանջանքներ, չդիման տարի. Բ. Մարմնոյն ճոգեկան առողջապահութիւնը. — Մարմնի պատասխանատուութիւնը կամ Ներողամտութիւն (hysterie): — Գ. Ամուսնական կեանքի սկիզբը:

Կազմակերպիչ՝ 17 տրե. (Նուէրի գումար) Ոսկեթօղին գինն է 12½ տրե. 25 տրե. ամէն գրավաճառաց քով:

ՍԻԿԱՒՈՒ ԸՆՏԻՐ ԹՈՒՂԹ

Սեպհականութիւն

Ազգ. Ս. Փ. Հիւանդանոցի

Կեդր. վաճառատուն Մ. Շիրինեան

Պոլիս Սուլթան Համամ,

Աղբիւրին քով թիւ 10-14-16

Սիկաւի ընտիր թղթեր, յորոյ՝ բնաւ տարակոյս չկայ որ՝ ամենէն դժուարահաճ ծխողներն իսկ դոհ պիտի լինին, իրենց դանակին ծուխքին և եթ 8-900 պատրաստելոյ օդնելու դոհունակութիւնն ևս վայելելով: Դժուար է գտնել ասկէց զատ մէկայ մը, որուվ մարդ թէ՛ օդնէ և թէ՛ մանաւանդ օգտուի, նիւթապէս և փիլիքապէս. վասն զի Հիւանդանոյն սեպհական սիկաւի թուղթն բացարձակապէս լաւագոյն թուղթն է, աժանագոյն թուղթն է, օգտակարագոյն թուղթն է. կը գտնուի ամէն գլխաւոր ծխավաճառաց քով. Ամէն տուփն և ամէն պրակ Հոգաբարձութեան կնիքն կը կրէ:

ՄԱՐԳԱՐԻՏՆԵՐ մանկապարտէզի-ծաղկոցի տղայոց. Ի վ. Յ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ: Կը բամբակեայ առարկներ, երգեր՝ խաղեր, հանելուկներ, ձեռագրի օրինակներ և ՏԱՒՕՐԿՈՒՄ ԲԱՆ վարժիլ թէ՛ վանկելու և թէ՛ ձայնաւոր ու բաղաձայն բոլոր գրերու. այսու այլ ևս բարձրած են ընթերցման ամէն դժուարութիւնք: Մանկավարժից խորին ուշադրութեան արժանի դործ. Գարգարուած 90 գրաւիչ պիրսէն պատկերներով. Գին Մէկ Ղրչ.

Հրատարակուեցաւ Յ. Մ. Իօլմեզեանի-Երեսայրիք բանաստեղծական և թատերգական արձակ և տաղաչափեալ դրուածոց-անուն գործոյն առաջին Թերթն: Սոյն գործ պիտի բաղկանայ 10 թերթէ: Գին բաժանորդագրութեան՝ 5 ղրչ. Յետ տպագրութեան՝ 7 ½: - Կեդրոնատեղին՝ Պ. Պալեանց գրատուն:

Բժիշկ Տոմեոր Սերվիչեն Եքեցեան: - Դրեց Տաքթոր Վահրամ Յ. Թորդումեան՝ իբժշկական համալսարանէն Փարիզու: - Գինն է ֆր. 1. 50:

1894 տարւոյ համար, պատկառելի Օրացոյցներ, Սէրվիչէն եֆէնտիի տպարանէն ամենայն լմնամով պատրաստեալ, աժան գներով կը վաճառին դրավաճառաց խանութներն և լրագրավաճառաց ու այլոց ձեռօք:

ԳԱԲՐԻԷԼ ՆԵՐՇԱՊՈՒՀ

ՏԵՏՐ Բ.

Գարնան շողեր

Աշնան ցօղեր

Բանաստեղծական դրութիւններ: Կը ծախուի ամէն գրավաճառաց քով, Գին 5 ղրչ. Կեդրոնատեղին է՝ Տպարան (Հայ. Դրաշ. Ընկ.) Յ. Աստուրեան:

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՏԱՏՐ ՀՈՒԼԼՕՈՒԷՅԻ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահաբը, և ամեն ջղային տկարութեան, ուժաթափութեան և տկորութեան համար. կը ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ անչափաւորութեանց հետքերը: Սքա, տէ և երիկամանց վրայ օգտակար ազդեցութիւն մը ունի. արիւնը մաքրելով՝ նորա խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ և դրդրելով կենսական գործարանները կը զօրացնէ. Իւր դեղական մեծ ազդեցութեամբ սրտախառնութիւն, կծուութիւն, մաղձային հիւանդութիւններ, որովայնի մէջ ցուած կապեր, գլխի ցաւեր կվանէր մարսողութիւնը կշտացնէ, և մարմինը մաքրուելով բոլոր այն պղտորութիւններէ որ չատ անգամ զանազան հիւանդութեանց սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ՝ ուժեղ և բնական դիրքը կզգենու

ONCUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒԼԼՕՈՒԷՅԻ

Մորթային հիւանդութիւն և վէրք բուժելու մասին ունեցած պալատական չատկութեանը չհաւասարիր բնաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թուեաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցկեղ (շիրիփեճէ), արուներէ և ստեանց վէրքեր կա՛մ բոլորովին կանցնին և կա՛մ կլաւանան. օգտակար է նաև Ցաբրուխի, հազի, արտի բաբախման, մանաւանդ յօդացաւ (եղ) ըսուած հիւանդութեան: Իւր կազդուրիչ և զօրաւոր ազդեցութեամբը խոչ (սքրաթա) հիւանդութեան ապաքինիչ զօրութիւնը ի՛նչ աստիճան որ ըլլա կը դիմագրաւէ:

Այս դեղերուն գործածութեան եղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր տփի վրայ, որ կը՛գտնուի ամեն դեղավաճառներու քով, և մասնաւորապէս Պաղչէ-գարու Թաշ-խանի կողմերը Պ. Դասպարեանի դեղարանը, Թիւ 7, կը ծախուի:

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի առ հեղինակն ոսքթօր Հոլլօու, ի Լոնտոն Օքսֆօրտ փողոց Թիւ 533:

ՏՆՕՐԷՆ ԵԻ ՏԷՐ

Հ. Ե. ԱԼԱՁԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԻՊԷՐԵԱՆ

Կ. Պոլիս Զիւմպիւլիւ-խան Թ. 18-19